

30.1.2015

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Betreft: Verzoekschrift 2099/2013 ingediend door Iлона Vinkler (Deense nationaliteit), over een gedeeltelijk pensioen in Denemarken

1. Samenvatting van het verzoekschrift

Indienster is naar Denemarken verhuisd in 1991 en heeft daar gewerkt tot 2005, waarna zij gedwongen was met pensioen te gaan omdat zij gehandicapt was geworden door een reumatische aandoening. Op dat moment was zij pas 35 jaar oud. Pas toen zij een pensioen kreeg toegekend, kwam ze erachter dat ze geen aanspraak maakte op het volledige bedrag, maar slechts op een minimumpensioen, omdat ze tussen haar 15de en 22ste in Polen had gewoond. In het verzoekschrift wordt verwezen naar Verordening (EEG) nr. 1408/1971 en de wijzigingshandeling (Verordening (EG) nr. 592/2008), alsook naar Verordening (EG) nr. 883/2004.

2. Ontvankelijkheid

Ontvankelijk verklaard op 8 augustus 2014. De Commissie is om inlichtingen verzocht (artikel 216, lid 6, van het Reglement).

3. Antwoord van de Commissie, ontvangen op 30 januari 2015

Opmerkingen van de Commissie

De bevoegdheden van de Europese Unie op het gebied van sociale zekerheid zijn beperkt. Zoals bij talloze gelegenheden is bevestigd door het Hof van Justitie¹, voorzien de Verdragen

¹ Zie met name Zaak 41/84 *Pinna v Caisse d'allocations familiales de la Savoie* [1986] ECR 16, paragraaf 20; zaak C-340/94 *de Jaeck tegen Staatssecretaris van Financiën* [1997] ECR I-495, paragraaf 18; Zaak C-221/95

in de coördinatie, niet in de harmonisatie van de wetgeving van de lidstaten. Bij gebreke van harmonisatie houdt het EU-recht geen beperking in van de vrijheid van de lidstaten om hun eigen socialezekerheidsstelsels te organiseren. Het is aan de nationale wetgeving van elke lidstaat om de voorwaarden vast te stellen waaronder socialezekerheidsuitkeringen worden toegekend, evenals de hoogte van dergelijke uitkeringen en het tijdvak waarvoor zij worden toegekend, mits deze bepalingen voldoen aan de beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie. Als gevolg daarvan zijn er materiële en formele verschillen tussen de socialezekerheidsstelsels van de onderscheiden lidstaten en dus ook in de rechten van personen die in verschillende lidstaten werken. De Verdragen doen daarover geen uitspraak.

Op het gebied van ouderdoms- en invaliditeitsuitkeringen stelt de wetgeving van een lidstaat meestal een bepaald minimumtijdvak van verzekering, werkzaamheid (in loondienst of zelfstandig) of verblijf vast voordat het recht op een uitkering wordt verworven. Om die reden is het een basisbeginsel dat wanneer een burger in meer dan een lidstaat heeft gewerkt, tijdvakken worden samengeteld.¹ Dit houdt in dat een lidstaat met het oog op de verkrijging van het recht op uitkeringen, rekening moet houden met tijdvakken van verzekering, werkzaamheid (in loondienst of zelfstandig) of verblijf in een andere staat voor zover dit noodzakelijk is om aan de voor dit recht vereiste periode te voldoen (d.w.z. wanneer de totale duur van de tijdvakken die op zijn eigen grondgebied zijn voltooid, korter is dan de periode die vereist is om recht te hebben).

Het beginsel van het samentellen van tijdvakken houdt echter niet in dat tijdvakken die in de ene lidstaat zijn vervuld, door de andere lidstaat moeten worden meegeteld als grondslag voor de berekening van de hoogte van de uitkering aan de aanvrager (d.w.z. dat een lidstaat de verantwoordelijkheid zou worden opgelegd om een uitkeringsbedrag te betalen voor de tijdvakken dat de rechthebbende onderworpen was aan de socialezekerheidswetgeving van een andere lidstaat). In plaats daarvan wordt ervan uitgegaan dat een persoon op wie de socialezekerheidswetgeving van verschillende lidstaten van toepassing is geweest, een afzonderlijke uitkering zal ontvangen in elke betrokken lidstaat. Deze uitkering wordt berekend op basis van de tijdvakken waarin de persoon onderworpen is geweest aan de socialezekerheidswetgeving van elk betrokken grondgebied, wat inhoudt dat elke lidstaat een evenredig bedrag aan de aanvrager zal uitkeren overeenkomstig zijn eigen nationale wetgeving.

Volgens de informatie waarover de Commissie beschikt worden de pensioenrechten volgens Deens recht berekend op basis van het aantal jaren dat een persoon zijn vaste verblijfplaats in Denemarken heeft gehad tussen de leeftijd van 15 jaar en de leeftijd van pensioen of invaliditeit (ongeacht het feit of de persoon in deze periode heeft gewerkt of belasting heeft betaald). De Deense wetgeving inzake invaliditeitsuitkeringen bepaalt dat personen die ten minste vier vijfden van de periode tussen de leeftijd van vijftien jaar en het begin van hun invaliditeit in Denemarken hebben gewoond, recht hebben op het volledige bedrag van een

---

Institut National d'Assurances Sociales pour Travailleurs Indépendants v Hervein [1997] ECR I-635, paragraaf 16.

¹ Opgemerkt dient te worden dat er verschillende regels gelden voor invaliditeitsuitkeringen die zijn gebaseerd op zogenaamde "wetgeving van het type A", dat wil zeggen wetgeving volgens welke de hoogte van invaliditeitsuitkeringen onafhankelijk is van de tijdvakken van verzekering of verblijf en die expliciet wordt genoemd in bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 883/2004, zie artikel 44, lid 1, van de Verordening. Aangezien in Bijlage VI bij Verordening (EG) nr. 883/2004 niets wordt gezegd over Denemarken, is dit punt in dit geval niet van belang.

door de Deense wetgeving vastgesteld invaliditeitspensioen. Personen die voor een kortere tijd in Denemarken hebben gewoond, krijgen een evenredig deel van het volledige bedrag. Dit deel komt overeen met het werkelijke tijdvak dat de persoon in kwestie in Denemarken heeft gewoond tussen de leeftijd van vijftien jaar en het begin van de invaliditeit, gedeeld door vier vijfde van het totale tijdvak tussen de leeftijd van vijftien jaar en het begin van de invaliditeit. In het geval van de indiener betekent dit dat zij 32/40 krijgt van het volledige invaliditeitspensioen, hetgeen aangeeft dat zij zeven jaar in Polen heeft gewoond tussen de leeftijd van 15 en 35 (de leeftijd waarop haar recht op een invaliditeitspensioen aanving). Dit is in overeenstemming met de grondbeginselen van de Europese coördinatie van de sociale zekerheid op het gebied van invaliditeitsuitkeringen zoals hierboven uiteengezet, onder meer het beginsel van samentelling van tijdvakken als basis voor het recht op uitkering.

Zonder verdere informatie is het moeilijk opmerkingen te formuleren over de redenen waarom de aanvragerster een evenredig invaliditeitspensioen uit Polen geweigerd is. Volgens de informatie waarover de Commissie beschikt, bepaalt de Poolse wetgeving dat een invaliditeitspensioen (*renta z tytułu niezdolności do pracy*) wordt uitbetaald aan een persoon die gedeeltelijk of geheel niet in staat wordt geacht betaald werk te verrichten wegens zijn/haar gezondheidstoestand. Bovendien moeten deze personen kunnen aantonen dat zij de vereiste tijdvakken van verzekering hebben vervuld, waarbij de tijdvakken met en zonder premiebetaling in aanmerking worden genomen (vijf jaar in het geval van iemand die na de leeftijd van 30 invalide is geworden) en dat de arbeidsongeschiktheid zich heeft voorgedaan tijdens specifiek in de wet vastgestelde tijdvakken, bijvoorbeeld gedurende het tijdvak van verzekering, arbeid, werkloosheidsuitkering, socialezekerheidsuitkeringen (ziekte of zorg), of niet later dan 18 maanden na afloop van deze tijdvakken. Zoals hoger uiteengezet moet volgens het beginsel van de samentelling een bevoegde lidstaat met het oog op het verkrijgen van het recht op uitkeringen, rekening houden met tijdvakken van verzekering, werkzaamheid (in loondienst of zelfstandig) of verblijf in een andere staat, voor zover dit noodzakelijk is om aan de voor dit recht vereiste periode te voldoen. Overeenkomstig het beginsel van gelijkstelling van feiten wordt ook verwacht dat een bevoegde staat waarvan de wetgeving rechtsgevolgen toekent aan bepaalde feiten of gebeurtenissen, rekening houdt met soortgelijke feiten of gebeurtenissen die zich in eender welke andere lidstaat voordoen alsof zij zich op het eigen grondgebied hebben voorgedaan. Daarom zou indienster in principe wel in aanmerking kunnen komen voor een Pools invaliditeitspensioen, dat naar rato wordt berekend ingevolge haar in aanmerking genomen tijdvakken in Polen. Maar het is mogelijk dat indienster in de praktijk geen verzekeringstijdvakken (al dan niet op grond van bijdragen) in Polen heeft en dus niet in aanmerking komt. Het zou nuttig zijn indien indienster aan de Poolse autoriteiten nadere informatie vraagt over de redenen waarom zij van oordeel zijn dat zij geen recht heeft op een invaliditeitspensioen.

De indienster heeft misschien ook recht op een aanvullende uitkering op grond van § 27 bis van de Deense wet sociale activering (*lov om aktiv socialpolitik*), indien haar pensioen minder bedraagt dan de "startsteun" (*starthjaelp*) of de "financiële steun" (*kontanthjaelp*). Om recht te hebben op deze aanvulling moet de aanvrager gedurende zeven van de afgelopen acht jaar in Denemarken hebben gewoond en in Denemarken vast werk hebben gehad tijdens een tijdvak dat in totaal gelijk is aan een voltijdse baan gedurende twee jaar en zes maanden van de laatste acht jaar. Uit de door indienster verstrekte informatie kan echter niet worden opgemaakt of zij voldoet aan de voorwaarden voor een dergelijke aanvullende uitkering.

De indienster klaagt ook over het feit dat wanneer haar invaliditeitspensioen uiteindelijk

wordt omgezet in een ouderdomspensioen, dit nog steeds gebaseerd zal zijn op de prorataverhouding die door de Deense autoriteiten is toegepast voor het berekenen van haar invaliditeitspensioen. Zij is van mening dat deze berekeningsmethode onrechtvaardig is omdat zij op de datum waarop zij haar wettelijke pensioenleeftijd bereikt, 45 jaar in Denemarken zal hebben gewoond, meer dus dan de 40 jaar die vereist zijn voor een volledig pensioen. Zij vraagt zich af waarom haar verdere jaren van verblijf in Denemarken terwijl zij een invaliditeitspensioen ontvangt, niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van haar ouderdomspensioen. Zoals hoger aangegeven houdt bij gebreke aan harmonisatie het EU-recht geen beperking in van de vrijheid van de lidstaten om de voorwaarden vast te stellen waaronder socialezekerheidsuitkeringen worden toegekend, evenals de hoogte van dergelijke uitkeringen en het tijdvak waarvoor zij worden toegekend, mits deze bepalingen voldoen aan de beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie. De Deense wetgeving inzake de omzetting van een invaliditeitspensioen naar een ouderdomspensioen is derhalve in overeenstemming met het EU-recht.

Indienster gaat niet verder in op de redenen waarom volgens haar de regelingen in Denemarken een schending vormen van Richtlijn 79/7/EEG van de Raad betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid en dus is het onmogelijk een antwoord te geven op haar bezorgdheid hierover.

Conclusie

Gezien de in het Europees recht verankerde beginselen van coördinatie op het gebied van ouderdomspensioenen en invaliditeitspensioenen kan de stelling van indienster dat zij een volledig invaliditeitspensioen zou moeten krijgen, niet worden aanvaard. Evenmin kan de Commissie op basis van de beschikbare informatie een schending vaststellen van Richtlijn 79/07/EEG met betrekking tot de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen inzake sociale zekerheid.